

Пропозиції
Державної служби фінансового моніторингу України
до проєкту Закону України «Про обмежувальні заходи (санкції) держави
з метою захисту національних інтересів України»
за ініціативою Геращенко І.В. та ін.
реєстраційний номер 5191-1 від 16.03.2021

до першого читання

1. Держфінмоніторингом проєкт Закону України «Про обмежувальні заходи (санкції) держави з метою захисту національних інтересів України» (далі – Законопроект) підтримується за умови його доопрацювання.

2. За результатами опрацювання Законопроекту Держфінмоніторинг пропонує врахувати наступне.

2.1. Пропонуємо виключити із пункту 1 частини першої статті 2 Законопроекту посилання на Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон), оскільки положення Законопроекту не розмежовують сферу застосування двох Законів, в тому числі в частині визначення і застосування санкцій.

2.2. Пунктом 5 частини першої статті 2 Законопроекту визначено перелік підсанкційних суб'єктів.

Разом з тим, відповідно до 6 та 7 Рекомендацій FATF включенню до санкційних переліків країн підлягають не лише особи безпосередньо пов'язані із здійсненням терористичної діяльності, а також:

організації, якими володіють або яких контролюють, прямо або опосередковано, особи, причетні до тероризму та розповсюдження зброї масового знищення;

будь-які фізичні особи або організації, які діють від імені або за дорученням осіб, причетних до тероризму або розповсюдження зброї масового знищення.

При цьому під організаціями в контексті міжнародних стандартів розуміються також трасти, інші подібні правові утворення, терористичні організації, які можуть не мати статусу юридичної особи.

Отже, з метою приведення Законопроекту у відповідність до вимог Рекомендацій FATF пропонуємо доповнити пункт 5 частини першої статті 2 Законопроекту наведеними вище суб'єктами.

2.3. Статтями 9 та 13 Законопроекту пропонується запровадити ряд обмежувальних заходів (санкцій) щодо діяльності підсанкційних суб'єктів.

Водночас, 6 та 7 Рекомендації FATF передбачають, що країни повинні забороняти своїм громадянам та організаціям надавати будь-які кошти або інші активи, економічні ресурси або фінансові чи інші пов'язані послуги, прямо або опосередковано, повністю або частково на користь осіб, до яких застосовано санкції, організацій, якими володіють або яких контролюють, прямо або опосередковано, особи, до яких застосовано санкції, а також будь-яких фізичних осіб або організацій, які діють від імені або за дорученням осіб, до яких застосовано санкції.

З урахуванням наведеного пропонуємо доповнити частину першу статей 9 та 13 новим пунктом такого змісту:

«заборона надання будь-яких коштів або інших активів, економічних ресурсів або фінансових чи інших пов'язаних послуг, прямо або опосередковано, повністю або частково».

2.4. Стаття 11 Законопроекту встановлює порядок запровадження обмежувальних заходів (санкцій), введених Радою Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

Передбачений порядок надає право Кабінету Міністрів України розглядати питання про прийняття проекту рішення про запровадження обмежувальних заходів (санкцій), ухвалених Радою Безпеки Організації Об'єднаних Націй, протягом не більш як десяти днів з дня його надходження від Міністерства закордонних справ України.

Разом з тим, 6 та 7 Рекомендації FATF вимагають від країн негайного забезпечення впровадження цільових фінансових санкцій.

Отже, стаття 11 Законопроекту підлягає доопрацюванню з урахуванням вимог Рекомендацій FATF.

2.5. Стаття 16 Законопроекту визначає процедуру скасування санкцій, в тому числі і запроваджених Радою Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

У відповідності до вказаної норми фізична або юридична особа реалізує своє право на оскарження рішення про застосування санкцій шляхом звернення з клопотанням до Кабінету Міністрів України або до суду.

У разі задоволення вказаними органами відповідного клопотання Рада національної безпеки і оборони України приймає рішення про вилучення відповідного запису з Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій).

Однак, як наголошено в 7 Рекомендації FATF механізм виключення з переліку повинен відповідати інструкціям або процедурам, впровадженим Радою Безпеки відповідно до Резолюції 1730 (2006).

Так, вказана Резолюція передбачає створення відповідних контактних центрів для прийому прохань про виключення з переліку.

Особа, може ініціювати своє виключення з використанням такого контактного центру або безпосередньо через країну проживання.

В свою чергу, відповідно до частини четвертої статті 31 Закону, розробленого з урахуванням міжнародних стандартів у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, вирішення питання щодо виключення осіб з санкційного списку забезпечується Міністерством закордонних справ України шляхом звернення з відповідною пропозицією до комітетів Ради Безпеки ООН, з дотриманням процедур, визначених такими комітетами.

Водночас, Міністерство закордонних справ України розробляє процедури подання клопотання про виключення осіб та організацій, включених до відповідних санкційних переліків Ради Безпеки ООН, та оприлюднює їх на своєму офіційному веб-сайті.

В зв'язку з чим, пропонуємо доопрацювати статтю 16 Законопроекту з урахування положень Рекомендацій FATF та вимог Закону.

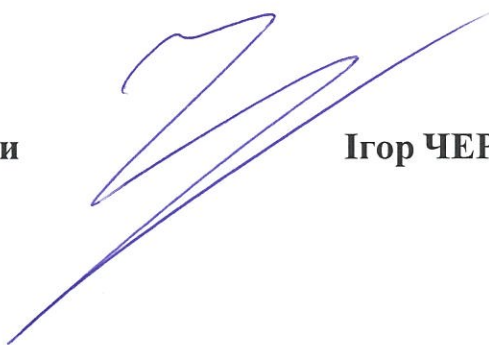
2.6. Як передбачено 6 Рекомендацією FATF, для забезпечення ефективного співробітництва між країнами, країни зобов'язані забезпечити оперативне опрацювання запиту щодо запровадження санкцій.

Таке опрацювання повинно здійснюватися з метою визначення наявності достатніх підозр або підстав для запровадження санкцій.

Таким чином, пропонуємо в статті 12 Законопроекту передбачити порядок збору/перевірки інформації, яка буде використана при вирішенні питання щодо запровадження санкцій, ухвалених іншою державою.

2.7. З метою виконання 6 Рекомендації FATF пропонуємо положеннями Законопроекту передбачити порядок доступу до заморожених активів, у разі якщо, зокрема буде встановлено, що такі кошти необхідні для покриття надзвичайних витрат, оплати послуг тощо.

**Голова Державної служби
фінансового моніторингу України**

Ігор ЧЕРКАСЬКИЙ